זון אויפגאנג — 4.19
זון אונטערגאנג — 8.36

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
קלאר און וואַרים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

מיטוואך טו׳ סיון, תר״ץ.

Vol. 20, No. 116, Winnipeg, Wed. June 11, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUN 17 1930

כותל מערבי קאָמיסיע אויפ׳ן וועג קיין ארץ-ישראל

דראמאנד שילס באשטעטיקט ווידער פאר מאנדאטן קאָמיסיע
אנטשלאָסנהייט פון בריטישער רעגירונג דורכצופירן מאנ-דאט באדינגונגען, דערקלערנדיק איר פאָליטיק.

(ספּעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואַרט" פון "איטא")

זשענעוא, יוני 11 (איטא).— טשארלס באדד, איינער פון די דריי מיטגלידער פון דער אינטערנאציאנאלער קאָמיסיע באשטימט פון דער בריטישער רעגירונג אונ־טערזוכן די כותל־מערבי פראגע, איז נעכטן אָפּגעפאָרן קיין ארץ־ישראל. אין פארבינדונג מיט זיין מיסיע, ה׳ באדד איז א באריכטער שווייצאַרישער יוריסט.

זשענעוא, יוני 11 (איטא). — דער יערלאכער באריכט פון דער פאָלעסטינער רעגירונג איז נעכטן דיסקוטירט געוואָרן אויף דער פרימאָרגנדיקער זיצונג פון דער מאנ־אטן קאָמיסיע, נאָכדעם ווי די אוי־סערארדענטלאכע סעסיע איז געשלאָסן געוואָרן. די מאנדאטן קאָמיסיע וועט פארמולירן אירע מיינונגען וועגן דעם באַ־ריכט און וועט דאס איבערגעבן צו דער מאנדאטן מאכט.

זשענעוא, יוני 11 (איטא). — דראַ־מאַנד שילס, בריטישער אונטער־סעקרע־טאר פאר די קאָלאָניעס, האָט געמאכט די פאָלגנדיקע דערקלערונג וועגן דער פאָלי־טישער ליניע נאכגעפאָלגט פון דער מאנ־דאטן מאכט אין ארץ־ישראל:

"די רעגירונג שטייט איצט, ווי וועגן זי האָט אויף זיך גענומען די אויפגאבע, פאר דער פולסטער דערפילונג פון די מאנדאטן באדינגונגען. די דאָזיקע פאָלי־טיק וועט ניט געענדערט ווערן, אבער שריט זיינען אָנגענומען געוואָרן אויער ווערן איצט אָנגענומען צו מאכן די אנ־ווענדונג פון דער דאָזיקער פאָליטיק מער ווירקזאם. אויסנוצנדיק דערביי דיליעק־ציעס פון דער פארגאנגענהייט.

"די פאָליציי שוץ אין לאנד איז אזוי פארגרעסערט געוואָרן, און אויף אזוינפיל איז פארשטארקט געוואָרן די זיכערקייט אין לאנד. די עקסצעסן פון דער פרעסע

בלוטיקע געשלעגן צווישן בונדיסטן און קאָמוניסטן אין פּוילן נייען נאָך אָן

(ספּעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואַרט" פון "איטא")

וואַרשע, יוני 11 (איטא). — אין משך פון דער פארגאנגענער וואָך זיינען עטלי־כע בלוטיקע געשלעגן פארגעקומען אין פארשידענע טיילן פון פּוילן צווישן די אנהייגנער פון דער אידישער סאָציאליס־טישער פארטיי "בונד" און די קאָמוניסטן איבער דעם קאָנטראָל פון די אידישע פּראָפעסיאָנעלע פאראיינען.

די קאָמוניסטן האָבן שרעקלאָך צע־ממית׳ט דעם סעקרעטאר פון דעם לעדער־ארבעטער פאראיין, בערל אמבאראס, א בונדיסט.

נעכטן איז בלוטפארגיסונג פארגעקומען אין וואַרשעווער פארשטאָט פּאָלענציאַ, וואו פיר פרעזאָן פון בידע זיינען זיינען שווער פארוואונדעט געוואָרן, און א צאָל אנדערע זיינען אָפּגענומען מיט לייכ־טערע וואונדן.

תרבות שולן אין פּוילן־פארלירן זייערע רעכט

וואַרשע, יוני 11 (איטא). — די העב־רייאישע "תרבות" מיטל־שולן האָבן פאר־לאָרן אלע פּריוילעגיעס וואָס זיי האָבן געהאט, לויט א באשלוס פ׳ס בילדונגס מיניסטער.

דער נייער קעניג פון רומעניע

קעניג קאַראָל דער צווייטער

מיט א וואָך צוריק — א פארטרייב־נער אין גלות, אז דעם רעכט ווען צוריק צוקומען אהיים; הייגט א קעניג פון א צוואנציק מיליאָניק פאָלק, — קעניג קאַראָל דער צווייטער, פון רומעניע.

איכער 118 טויזנט ווייל־לער פאַרראַרעניסטרירט געוואָרן אין ווינניפּעג

לויט דעם סך־הכל אונטערגעפירט נעכטן פון די רעגיסטראטאָרן, זיינען דא לעצטע וואָך פאַרראַרעניסטרירט געוואָרן אין ווינניפּעג 118,645 ווייל־לער, — מער ווי אנדערהאלבן מאָל אזויפיל, וויפל עס זיי־נען דא וועגן פאַרראַרעניסטרירט געוואָרן ביז איצט פון רעגיסטראציע.

לויט די וואָל־קריינן צעטיילן זיך די ווייל־לער אן ערך אזוי: סאוט, 27,145; סאוט צענטער, 45,000; נאָרט, 24,000; און נאָרט־צענטער, 22,500.

"פּאָלאָניא" פּאַסאַזשירן קומען מאָרגן פרי

צוליב דער גרויסער צאָל אָנקומענדי־קע אימיגראַנטן, און צוליב דעם וואָס די אימיגראציע באַאמטע ווילן אויסמיידן אַרונטערצולאָזן זיי ביינאכט פון דער באַן, וועלן די פּאַסאַזשירן פון דער שיף פּאָלאָניא אָנקומען קיין ווינניפּעג מאָרגן, דאָנערשטאָג, 6.30 אינדערפרי מיט דער סי. עץ. אר. אנשטאט היינט אָוונט, ווי עס איז געבטן געווען געמאלדן אין דער צייטונג.

גערעטעניש אויסזיכטן אין דער וועסט זיינען אונטער׳ן דורכשניט

אטאוואַ, יוני 11. — לויט א גערעטע־ניש באריכט פון דער דאָמיניאָן סטאַטיס־טישער ביורא, כאַזירט אויף באריכטן ביז צום סוף מאי, זיינען דיי גערעטעניש אויסזיכטן פאר פרילינג ווייץ געווען 96 פּראָצענט אין פאַרגלייך מיט 100 פּראָ־צענט דורכשניט פאר די לעצטע צען יאָר.

אין די פּרוּוינצן, זאָגט דער באריכט, איז דער גערעטעניש צושטאנד געווען אונטער׳ן דורכשניט ביים סוף מאי און לויט די ווייטערדיקע באריכטן איז די לאנד נאָך פאַרגרעסערט געוואָרן אין פאר־לויף פון די ערשטע טעג פון דעם חודש יוני. וויינט, פּראָסט און שניי־וואַרם האָבן אָנגעטאָן באַרייטנדיקן שאָדן, און בלויז גינסטיקע וועטער באַדינגונגען קאָנען פארבעסערן די לאנד.

אלבערטא האָט געליטן באַדייטנדיקן שאָדן פון די פאַרשיידענע אָנשיקעניש־לן. ווייניקער ערנסט איז די לאנד אין סאַס־קאַטשעוואַן און מאַניטאָבאַ, אבער אויף די די פּראָווינצן זיינען נויטיק באַלדיקע גוטע רעגנס צו פארבעסערן דעם צושטאנד פון די תבואות.

אויסזיכטן אין די שטאַטן ערגער

וואַשינגטאָן, יוני 11. — עס ווערט אָפּגעשאַצט, אז דער ווינטער־ווייץ אין לאנד זאָל דאָס יאָר זיין 532 מיליאָן בושל אין פאַרגלייך מיט 578 מיליאָן לעצטן יאָר, און בלויז 71.7 פּראָצענט פון נאָר־מאַלן שניט. פאַקטיש אלע אנדערע תבו־אות זיינען אויך אין א ניט־גינסטיקן צו־שטאנד.

ס׳איז דאָ כשר׳ע פלייש בלויז ביי צוויי קצבים זאָגט רבי כהנאָוויטש

אויסער ביי צוויי קצבים, מר. פיש־מאַן, 569 סעלקירק עווע., און מר. ראַבי־נאָוויטש, 474 סעלקירק עווע., איז ניטאָ קיין כשר׳ע פלייש אין ווינניפּעג, וואָס זאָל זיין פון אים גע׳כשר׳ט, — האָט רבי כהנאָוויטש היינט פאר אונז דערקלערט.

וואָס איז שייך דעם שוחט מר. דיקסאָן, וועלכן די אנדערע קצבים זאָלן האָבן אנ־געשטעלט, בעט אונז רבי כהנאָוויטש צו מעלדן, אז ער אסר׳ט זיין שחיטה, אפילו שחיטת עופות. און ער דערקלערט זיין שחיטה פאר טרפה.

וואַרשעוועער רב, צבי פערלמו־טער, באַערדיקט לעבן קברים פון רבנים

וואַרשע, יוני 10 (איטא). — הרב צבי פערלמוטער איז באַערדיקט געוואָרן לעבן די קברים פון די צוויי באַרימטע רבנים, שלמה לייפּשיץ און ישעיה׳לע פּראַגער.

"טויב-שטומער" בעטלער פּרוּאווט זיך אויס־טענה׳ן, אבער צו קיין גוטס פירט עס ניט

"וואָס פאר א רעכט האָסטו צו בעט־לען?" — האָט א פּאָליציסט געפרעגט טהאָמאָס פּיין, וועגן ער האָט אים גע־כאַפּט בעטלענדיק פון הויז צו הויז אויף דזשאָרווים עוועניו, און אין יעדער הויז האָט ער געבעטן בלויז צען סענט אויף א גלעזל קאַווע.

"וואָס הייסט דו? איך בין טויב און שטום", — האָט אים פּיין געענטפערט א דערשראָקענער, און ער האָט זיך באַלד געכאַפּט וואָס ער האָט דאָ אָפּגעטאָן מיט זיין ענטפער, און מיט אן אָנגעצונדענעם פּנים ווי מיט א העלישן פייער האָט ער אויף שנעל אַרויסגעכאַפּט פון זיין קע־שענע א ריין גערריקט האַרטל וואָס האָט געזאָלט באַשטעטיקן זיין טויבקייט און שטומקייט.

אין פּאָליציי גערעכט האָט זיך דער "טויב שטומער" מודה געווען אז ער איז ניט טויב און ניט שטום, און דאָס גע־מאַלן שניט. פאַקטיש אלע אנדערע תבו־אות זיינען אויך אין א ניט־גינסטיקן צו־שטאנד.

ד״ר אלבערט שווייצער אין ווינניפּעג

ד״ר אלבערט שווייצער, דער בארימטער מוזיקער, איז נעכטן אנגעקומען אין ווינניפּעג. ד״ר שווייצער איז אין דער וועלט אנערקענט אלס א מוזיקער פון א הויך מדרגה, אין דער מוזיק פון יאָהאַן סעבאַסטיאַן באַך. ד״ר שווייצער איז אויך א ארץ־ישראל־פרייער, ווי אלע אנדערע גדולים פון דער וועלט, ווי אינשטיין, ווייצמאַן, אלבערט אינשטיין, ד״ר אלבערט שווייצער, אלס א מוזיקער, אין דער וועלט אנערקענט, אלס א מוזיקער, אין דער וועלט אנערקענט, אלס א מוזיקער, אין דער וועלט אנערקענט